

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ

Ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κ. **Γεώργιος Τσατσᾶς** παρουσιάζων τὸ κατωτέρω βιβλίον λέγει τὰ ἑξῆς :

Κύριε Πρόεδρε,

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσω εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τὸ βιβλίον τοῦ καθηγητοῦ κ. Ἀναστασίου Χρηστομάνου ὑπὸ τὸν τίτλον «Μοριακὴ βιολογία τῶν Αἱμοσφαιρινῶν» τόμος III Β.

Ὁ ὁμότιμος καθηγητὴς τῆς Βιολογικῆς Χημείας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης κ. Ἀναστάσιος Χρηστομάνος εἶναι διεθνῶς γνωστὸς διὰ τὰς μελέτας του ἐπὶ τῶν αἱμοσφαιρινῶν. ἔχει συγγράψει μέχρι σήμερον τρεῖς τόμους ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, τὸν πρῶτον τόμον «Φυσιολογία καὶ παθολογία τῆς Αἱμοσφαιρίνης τοῦ ἀνθρώπου» παρουσίασεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κ. Ἰωακείμογλου, τὸν δεύτερον τόμον ἐπὶ τῆς «Αἱμοσφαιρίνης τῶν ἰχθύων», παρουσίασε πρὸ διετίας ὁ ὁμιλῶν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου καὶ σήμερον ἔχω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσω τὸν τρίτον τόμον, ἀφορῶντα εἰς τὰς «αἱμοσφαιρίνας τῶν ἀμφιβίων καὶ ἔρπετῶν».

Πρόκειται περὶ μιᾶς ὀγκώδους μονογραφίας ἀποτελουμένης ἀπὸ 240 περίπου μεγάλας σελίδας, μετὰ πινάκων καὶ ἐγχρώμων εἰκόνων, τὴν ὁποίαν προλογίζει ὁ Γερμανὸς καθηγητὴς Butenandt, βραβεῖον Νομπέλ τῆς Χημείας.

Ἄς ἀφίσωμεν τὸν τελευταῖον τοῦτον, πλέον εἰδικόν, νὰ παρουσιάσῃ τὸν τόμον τοῦτον.

Ὁ Butenandt, εἰς τὴν ἀρχὴν δίδει τὸν ὄρισμόν τῆς Μοριακῆς Βιολογίας, ἣ ὁποία μελετᾷ τὴν ἐξηγησίαν τῶν φαινομένων τῆς ζωῆς εἰς τὸ ἐπίπεδον τῶν μορίων καὶ τοὺς τρόπους ἀντιδράσεως τῶν μορίων αὐτῶν. Πρὸς ἐπίλυσιν τῶν προβλημάτων αὐτῶν ἡ Μοριακὴ Βιολογία κάμνει χρῆσιν τῶν διαφόρων κλάδων τῶν Φυσικῶν ἐπιστημῶν, περιλαμβάνει, συνεπῶς, τὴν Βιοφυσικὴν, τὴν Βιοχημίαν, τὴν Κρυσταλλογραφίαν διὰ τῶν ἀκτίνων Röntgen ἢ τὴν Γενετικὴν, εἶναι δηλ. ἡ Μοριακὴ Βιολογία ἀπὸ ἀπόψεως μεθόδου μία «Δανειζομένη Ἐπιστήμη», ἣ

ὅποια διατηρεῖ τὸν ἴδιον χαρακτήρα μόνον διὰ τοῦ τρόπου τῆς θέσεως τῶν πρὸς ἐρμηνείαν ἐρωτημάτων.

Εἰς τὸ θέμα τῶν ἀνθρωπίνων καὶ ζωικῶν αἰμοσφαιρινῶν ἡ Μοριακὴ Βιολογία εἶχε πολλὰς ἐπιτυχίας. Ἡ συγκριτικὴ ἔρευνα τῶν μορίων τῆς αἰμοσφαιρίνης μὲ ὅλας τὰς προσιτὰς μεθόδους τῆς Χημείας καὶ τῆς Φυσικῆς, μᾶς προσεκόμισε πληθὺν ἀπροβλέπτων βασικῆς σημασίας γνώσεων.

Ἡ συγκριτικὴ ἔρευνα τῆς δομῆς τῶν αἰμοσφαιρινῶν τοῦ ζωικοῦ βασιλείου ἐπέτρεψε νὰ ρίψῃ τις μιὰ ματιὰ εἰς τὸ εἶδος τῆς ἐξελίξεως μιᾶς πρωτεΐνης καθὼς καὶ εἰς τὴν ταχύτητά της, ὠδήγησεν δὲ εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τῆς ἀντιγραφῆς τῶν γονιδίων κατὰ τὴν ἐξέλιξιν καθὼς καὶ τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαλείψεως τῶν ἀμινοξέων ὡς στοιχείων δομῆς τῶν πρωτεϊνῶν.

Νεώτεροι ἔρευναι ἐπιτρέπουν τὴν μοριακὴν ἐρμηνείαν τῆς ὑποξικῆς ἀναπνοῆς καὶ τοιουτοτρόπως τῶν δυνατοτήτων ζωῆς ὑπὸ μικρὰν πίεσιν ὀξυγόνου, π. χ. κατὰ τὴν ἐμβρυακὴν ὑπαρξιν ἢ κατὰ τὴν προσαρμογὴν εἰς μίαν ζωὴν εἰς μεγάλα ὕψη.

Καὶ ὁ Butenandt συνεχίζει: «εἰς τὸ παρὸν ἔργον τοῦ Ἀναστασίου Χρηστομάνου, ὁ ὁποῖος ἀνήκει εἰς τοὺς καλυτέρους γνώστας τῆς Μοριακῆς Βιολογίας τῶν Αἰμοσφαιρινῶν καὶ ὡς Βιοχημικὸς συμμετέχει εἰς σημαντικὸν βαθμὸν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῆς τῆς περιοχῆς τῆς ἐπιστήμης, διὰ τοῦ λεπτολόγου χαρακτηρισμοῦ πολλῶν αἰμοσφαιρινῶν συνεννοῦνται αἱ πολύπλευροι ἀπόψεις τῆς μοριακῆς βιολογίας τῶν αἰμοσφαιρινῶν. Οἱ προηγηθέντες τόμοι τοῦ συγγραφέως πραγματεύονται τὰς «κανονικὰς καὶ παθολογικὰς αἰμοσφαιρίνας τοῦ ἀνθρώπου» καὶ τὰς «αἰμοσφαιρίνας τῶν ἰχθύων». Ὁ παρὼν τόμος ἀφιερῶται εἰς τὴν ἐκθεσιν τῶν αἰμοσφαιρινῶν τῶν «ἀμφιβίων καὶ ἐρπετῶν», εἰς τὸν ὁποῖον πάλιν παρέχεται ἐξ ἴσου ᾧ ὡρος τόσον εἰς τὴν Ζωολογίαν ὅσον καὶ εἰς τὴν Μοριακὴν Βιολογίαν καὶ τὴν Βιοχημίαν. Τὰ σήμερον ζῶντα ἐρπετὰ καὶ ἀμφίβια ἐνσαρκώνουν ἀποφασιστικὰς βαθμίδας τῆς ἐξελίξεως τῶν σπονδυλωτῶν (Τὰ ἀμφίβια κατέκτησαν ποτὲ τὴν γῆν πέραν τῶν ἐρπετῶν, ὀδηγεῖ ὁ δρόμος εἰς τὰ πτηνὰ καὶ τὰ θηλαστικά). Διὰ τοῦτο αἱ γνώσεις περὶ τῶν αἰμοσφαιρινῶν τῶν ἀμφιβίων καὶ ἐρπετῶν εἶναι ἰδιαιτέρας σημασίας. Αἱ ἔρευναι περὶ τοῦ εἴδους των, τοῦ πλήθους των καὶ τοῦ χαρακτήρος των σχηματίζουν μίαν ἀνεξάντλητον πηγὴν διὰ περαιτέρω ἐρωτηματικὰ τῆς Μοριακῆς Βιολογίας. Ἡ Μοριακὴ Βιολογία διὰ τοῦ παρόντος ἔργου εἶναι ὑπόχρεως εἰς τὸν συγγραφέα ὁ ὁποῖος προήγαγε τὸ ὀγκῶδες πεδίου ἐργασίας του διὰ τακτικῶν παραμονῶν ὡς φιλοξενούμενος τοῦ Max Planck Ἰνστιτούτου διὰ Βιοχημίαν εἰς τὸ Μόναχον.

Καὶ ὁ Butenandt καταλήγει : «μὲ μέγαν κόπον καὶ πολλὴν ἐπιτηδειότητα συνεκεντρώθησαν καὶ συνετονίσθησαν διάφοροι περιοχαὶ ἐργασίας καὶ τὰ ἀποτελέσματα ἐρευνῶν πολλῶν ξένων συγγραφέων. Οὕτω προσεφέρθη πολύτιμον δῶρον εἰς τὸν κόσμον τῶν ἐιδικῶν διὰ τὸ ὅποιον, βιολόγοι, βιοχημικοὶ καὶ ἰατροὶ θὰ εἶναι εὐγνώμονες».

Προσθέτομεν εἰς τὰ ἀνωτέρω ὅτι ἡ ἐμφάνισις τοῦ τόμου εἶναι ἀπὸ πάσης πλευρᾶς ἀρίστη, δεδομένου δὲ ὅτι τὸ ἔργον ἐτυπώθη γερμανιστὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπὸ τὴν στενὴν ἐπίβλεψιν τοῦ συγγραφέως, θερμὰ συγχαρητήρια ἀπευθύνονται καὶ πρὸς τὸν ἐκδότην.